

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **R. K.**, zastoupen JUDr. Petrem Novotným, advokátem se sídlem Archangelská 1568/1, Praha 10, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. 11. 2019, č. j. 4 Az 11/2018 - 36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 26. 1. 2018, č. j. OAM-519/ZA-ZA11-K01-2017, žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12 až 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“).

II.

[2] Žalobce podal proti výše uvedenému rozhodnutí žalobu k Městskému soudu v Praze, který ji zamítl rozsudkem ze dne 6. 11. 2019, č. j. 4 Az 11/2018 - 36. Rozsudek městského soudu, stejně jako zde uváděná judikatura Nejvyššího správního soudu, je k dispozici na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s.

[4] Stěžovatel je přesvědčen, že městský soud nepostupoval při vydání napadeného rozsudku v souladu se zákonem, neboť se řádným způsobem nevypořádal se všemi tvrzenými důvody podané žádosti o mezinárodní ochranu, tyto naopak zčásti nemístně zlehčoval a zčásti ignoroval. Stěžovatel přitom jasně prezentoval obavy z návratu na Ukrajinu, a to v důsledku probíhajícího dlouhodobého vnitrostátního ozbrojeného konfliktu, kdy po návratu na Ukrajinu by musel nastoupit do armády a jít válčit, což s ohledem na strach o vlastní život nechce. Přestože faktické boje probíhají aktuálně převážně ve východní části země, nelze zlehčovat ani situaci v západní části země, neboť v průběhu uplynulých dvou let tam došlo k opakovaným násilnostem, jejichž

obětmi se stali nevinní civilisté. Uvedená fakta nevzal městský soud v rámci přezkumu postupu správního orgánu vůbec v potaz. Pokud by městský soud řádně ověřil veškeré stěžovatelem tvrzené skutečnosti, jež potvrzují pravdivost jeho tvrzení uvedených v podané žádosti, pak by musel dojít k závěru, že je naplněn přinejmenším důvod pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, a to z důvodu vážného ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích vnitřního ozbrojeného konfliktu v jeho domovské zemi na Ukrajině. Stěžovatel je současně přesvědčen, že napadený rozsudek městského soudu je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, neboť není dostatečným a řádným způsobem vyvrácena argumentace stěžovatele použitá v rámci podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany i v navazujícím řízení, která jednoznačně potvrzuje důvodnost podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

IV.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a odst. 1 s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, na které pro stručnost odkazuje.

[7] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení městského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu totiž poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své stručné argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon.

[8] K tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů se v obecné rovině Nejvyšší správní soud mnohokrát vyjádřil (viz např. rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005 - 245, ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007 - 64). Rozhodnutí soudu je třeba považovat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů zejména tehdy, pokud není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů nebo při utváření právního závěru, z jakého důvodu soud považoval žalobní námitky za liché či mylné nebo proč nepovažoval právní argumentaci v žalobě za důvodnou. Meritorní přezkum rozhodnutí soudu je tak možný pouze za předpokladu, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno v jeho výroku. Tato kritéria napadený rozsudek splňuje, neboť je z jeho odůvodnění zcela zřejmé, jakými úvahami byl při posouzení věci v rozsahu žalobních bodů městský soud veden a k jakému závěru na jejich základě dospěl. Skutečnost, že stěžovatel se závěry městského soudu nesouhlasí, nepředstavuje důvod pro zrušení napadeného rozsudku pro jeho údajnou nepřezkoumatelnost. V této souvislosti je třeba ještě dodat, že povinnost soudu posoudit všechny žalobní námitky neznámá, že byl městský soud povinen reagovat na každou dílčí argumentaci uplatněnou stěžovatelem a tu obsáhle vyvrátit; jeho úkolem bylo uchopit obsah a smysl žalobní argumentace

pokračování

a vypořádat se s ní (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008 - 130). V tomto ohledu napadený rozsudek městského soudu plně obstojí.

[9] Bezpečnostní situací na Ukrajině se Nejvyšší správní soud rovněž opakovaně zabýval a vyhodnotil, že „[n]a Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.“ (viz např. usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17, ze dne 31. 3. 2015, č. j. 4 Azs 15/2015 - 28, ze dne 30. 4. 2015, č. j. 9 Azs 13/2015 - 69, ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 - 31, ze dne 11. 2. 2016, č. j. 9 Azs 287/2015 - 20, ze dne 13. 9. 2016, č. j. 7 Azs 105/2016 - 36, potvrzované i aktuálnější judikaturou např. usnesení ze dne 24. 5. 2017, č. j. 2 Azs 59/2017 - 27, ze dne 25. 5. 2017, č. j. 10 Azs 85/2017 - 37, ze dne 31. 10. 2018, č. j. 5 Azs 45/2018 - 31, ze dne 21. 2. 2019, č. j. 1 Azs 310/2018 - 45, ze dne 9. 1. 2020, č. j. 4 Azs 361/2019 - 31, či rozsudek ze dne 14. 2. 2018, č. j. 1 Azs 402/2017 - 48). Původním místem pobytu stěžovatele na území Ukrajiny bylo město B. v Doněcké oblasti, kde byl naposledy v roce 2013, tedy ještě před vypuknutím konfliktu. V B., který má pod kontrolou ukrajinská vláda, dosud žije jeho matka a sestra. Manželka stěžovatele, která rovněž žije v České republice, pochází z města D. v Ivanofrankivské oblasti, kde dosud bydlí její matka a syn z prvního manželství. Tyto stěžovatel spolu s manželkou opakovaně navštěvoval. Zpočátku bydleli v bytě u manželčiny matky a později si tam pronajali domek. Naposledy byli na Ukrajině v roce 2016 a zdrželi se tam asi jeden měsíc. Z uvedeného je zřejmé, že stěžovatel má určité zázemí a sociální vazby i v Ivanofrankivské oblasti a může tak v rámci vlasti využít možnosti vnitřního přesídlení. Tato oblast, kde žije rodina jeho manželky, je v západní části země a tedy není ozbrojeným konfliktem dotčena. Nelze tudíž dovozovat, že by zde stěžovateli hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 1 zákona o azylu. K otázce vnitřní ochrany (někdy též označované jako „možnost vnitřního útěku“ či „možnost vnitřního přesídlení“) rovněž existuje bohatá a konstantní judikatura (srov. rozsudky č. j. 4 Azs 99/2007 - 93 a č. j. 5 Azs 40/2009 - 74). Nejvyšší správní soud k této otázce v usnesení č. j. 7 Azs 19/2012 - 22 konstatoval, že „lokální problémy jsou také řešitelné vnitřním přesídlením. Koncept vnitřní ochrany je jen vyjádřením zásady subsidiarity mezinárodní ochrany. K tomu lze dodat, že posuzování možnosti vnitřní ochrany lze plně vztáhnout nejenom k azylu, ale též k tzv. doplňkové ochraně ve smyslu § 14a odst. 1 zákona o azylu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 3. 2012, č. j. 2 Azs 29/2011 - 70, dostupné na www.nssoud.cz).“

[10] Pokud jde o obavu stěžovatele z výkonu vojenské služby, pak tato obava není sama o sobě azylově relevantním důvodem. Odkázat lze na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 8. 1994, sp. zn. 6 A 509/94, na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 - 49, či na rozsudek téhož soudu ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 - 44, kde uvedl: „Samotné odmítní odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu.“ Branná povinnost sama o sobě je zcela legitimním požadavkem každého státu kladeným na jeho občany. Potenciálně hrozící trestní stíhání pro nenastoupení vojenské služby rovněž nezakládá azylově relevantní důvody automaticky, ale jen tehdy, pokud je trestní sankce důsledkem toho, že se bránc odmítne zúčastnit bojových operací odporujících mezinárodnímu právu, nebo že mu hrozí trest, jehož intenzita či způsob výkonu zakládá porušení lidských práv (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 8. 2015, č. j. 6 Azs 113/2015 - 30, ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 - 31, ze dne 22. 7. 2015, č. j. 2 Azs 160/2015 - 43, ze dne 10. 9. 2015, č. j. 2 Azs 175/2015 - 34, ze dne 11. 8. 2016, č. j. 2 Azs 135/2016 - 34, nebo ze dne 20. 12. 2017, č. j. 10 Azs 307/2017 - 33). Takové skutečnosti však z podkladů shromážděných žalovaným nevyplývaly a ani stěžovatel je netvrdil.

Rovněž obavy z možného nasazení stěžovatele do bojů Nejvyšší správní soud ve shodě s žalovaným i městským soudem považuje za neopodstatněné a odkazuje na usnesení ze dne 11. 8. 2016, č. j. 2 Azs 135/2016 - 34, kde konstatoval, že podle informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 9. 10. 2015, č. j. 115045/2015-LPTP, „[p]odmínky výkonu základní vojenské služby jsou na Ukrajině standardní. Vojáci základní vojenské služby nejsou povoláváni do zóny ATO (tj. antiteroristické operace), mohou se ale rozhodnout dobrovolně. (...) Vyhýbání se převzetí povolávacího rozkazu není kvalifikováno jako trestný čin. (...) Institut alternativní služby byl v minulém roce znovu zaveden. Vojáci základní vojenské služby mohou odmítnout sloužit například z náboženských důvodů a nastoupit na alternativní službu, klasicky je služba vykonávána v nemocnicích. Na základě rozhodnutí prezidenta Ukrajiny nesmí voják základní služby sloužit v zóně ATO, pokud se k tomu dobrovolně nerozhodne. Pro vyslání do zóny ATO musí voják projít tříměsíčním výcvikem a následně je začleněn do týlu. (...) Jak již bylo uvedeno, ve většině případů službu povolávání nenastoupí, protože se vyhýbají převzetí, což ale není kvalifikováno jako trestný čin a vojenská prokuratura se tím tudíž nezabývá.“

[11] Nejvyšší správní soud nepochybně, že bezpečnostní a ekonomická situace na Ukrajině je problematická. Na druhou stranu je třeba uvést, že ustálená judikatura zdejšího soudu k § 14a zákona o azylu (viz například rozsudek ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 - 68, publ. pod č. 1840/2009 Sb. NSS) vyhrazuje doplňkovou ochranu pouze pro nejvážnější a bezprostředně hrozící ohrožení života a zdraví žadatele o mezinárodní ochranu, což rozhodně není případ stěžovatelem tvrzených obav.

[12] Na závěr Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 - 57). Stěžovatel si nemůže zvolit využití institutů zákona o azylu namísto institutů zákona o pobytu cizinců, neboť mezinárodní ochrana je specifický institut sloužící jako štít lidem, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmou, nikoli univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu. Právě instituty právní úpravy pobytu cizinců na území České republiky jsou určeny pro případy tohoto druhu, když stěžovatel ve správním řízení sám uvedl, že usiluje o legální soužití rodiny v České republice. Pokud má stěžovatel zájem setrvat v České republice a žít zde se svou manželkou a nezletilými dětmi, je třeba, aby o to usiloval prostřednictvím institutů zákona o pobytu cizinců. Tohoto soužití se nelze domáhat na základě institutů zákona o azylu.

[13] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[14] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. července 2020

Mgr. David Hipšr
předseda senátu